

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

İctimai və dövlət maraqlarının etibarlı müdafiəsi Azərbaycanı daha qüdrətli ölkəyə çevirir

Ötən əsrin son onilliyində Azərbaycanın yenidən siyasi müstəqilliyinin bərpası və inkişafı kontekstində obyektiv olaraq milli kimliyin axtarışı prosesi başlandı. Ölkənin siyasi inkişafının obyektiv kursunun gözlənilməsi baxımından bu çox vacib məsələ idi. Belə məqamlar sırasında ölkənin ictimai və dövlət maraqlarının qorunması məsələləri daim ön planda yer alıb.

Bu maraqlar hər bir dövlətin fəaliyyətinin təməl daşı hesab olunur. İstənilən dövlətin siyasətini müəyyən edən milli, ictimai və dövlət maraqlarıdır.

Milli maraqlar əsasında yürüdülməli siyasət

İstənilən cəmiyyətdə konkret insanın maraqlarını nəzərə almadan dövlətlərin, partiyaların, sosial qrupların, konkret şəxslərin siyasətində əsl məna, niyyət və atılacaq addımları anlamaq mümkün deyil. Bu sabit əlaqə bir çox elm adamları və siyasətçilər tərəfindən qeyd olunur. Tarixə nəzər saldıqda görmək olur ki, insanların hərkətləri ilk növbədə öz maraqlarından irəli gəlir. Bu baxımdan siyasi maraqlar aktual və kifayət qədər mürəkkəb elmi-nəzəri və praktiki problemdir ki, onun öyrənilməsi müxtəlif qüvvələrin fəaliyyətinin məntiqini anlamağa, siyasi hadisə və proseslərin inkişafını qabaqcadan görməyə imkan verir.

Siyasi həyat bir-biri ilə əlaqəli maddi formasıların, ideoloji və digər siyasi-ictimai institutların, təsisatların, dövlət birləşmələrinin məcmusuna görə müxtəlif olduğu kimi, siyasi maraqlar da müxtəlifdir. Müstəqilliyin və xalqın dövlət kimi formalaşması şəraitində maraqların tabeliyində milli, ictimai və dövlət maraqları üstünlük təşkil edir. Siyasi prosesdə, bir qayda olaraq, milli maraqlar probleminin aktuallaşması özünü göstərir. Müasir tarixi inkişaf

dövrünün xüsusiyyəti ondan ibarətdir ki, indi milli maraqlar problemi digər elm sahələrinə nisbətən daha çox siyasətdə öyrənilir və bu, cəmiyyətdən problemlərin həllini tələb edən mövcud praktikaya əsaslanan tamamilə düzgün haldır. Düzdür, milli, ictimai və dövlət maraqları mücərrəd, subyektiv kateqoriyadır, çünki onun parametrləri dünyanın mənzərəsi və müəyyən bir cəmiyyətdə, dövlətdə hökm sürən dəyərlər sistemi ilə müəyyən edilir. Milli maraqların reallığı prosesdə və həyata keçirildikcə üzə çıxır və bu da öz növbəsində qarşıya qoyulan məqsədlərin həyata keçirilməsi üçün güclü iradəli və fəal prinsipin, vasitələrin olmasını nəzərdə tutur. Ona görə də siyasət milli maraqların reallaşdırılmasının mühüm vasitəsidir. Daha bir mühüm nüans odur ki, hər bir ölkədə millət son nəticədə dövləti təmsil edir, ona görə də siyasi leksikonda milli mənafeədən danışarkən dövlət mənafeyini, əksinə, dövlət mənafeyi isə milli mənafeyi nəzərdə tutur. Bəzən buna görə milli-dövlət maraqları anlayışından istifadə olunur. Dövlət rəhbərləri milli maraqlar problemlərini işləyib hazırlayarkən və onların əsasında müəyyən qərarlar qəbul edərkən obyektiv iqtisadi, siyasi, coğrafi və digər amilləri, daxili siyasi maraqları, müxtəlif ictimai-siyasi qüvvələrin, maraqlı qrupların, təşkilatların siyasi

İctimai və dövlət maraqlarının etibarlı müdafiəsi Azərbaycanı daha qüdrətli ölkəyə çevirir

manevrlərini mütləq nəzərə alır. Bunun əyani nümunəsi Azərbaycanın tiçsalında Vətən müharibəsində özünü göstərdi. Bu müharibədə Azərbaycanın qalibiyətini şərtləndirən başlıca məqamlardan biri məhz ölkə hakimiyyəti tərəfindən cəmiyyətdə bütün təbəqə və qüvvələrin maraqlarını orta q məxrəcə gətirə bilməsi, bunun milli, ictimai və dövlət maraqlarına çevrilməsini təmin edə bilməsi oldu. Hazırda ölkəmizdə dövlət öz maraqlarını əlində olan bütün vasitələrlə təmin edir. bura ilk olaraq siyasi, ideoloji, iqtisadi, diplomatik, hərbi məqamlar daxildir. Azərbaycanın gələcək taleyi baxımından həlledici rola malik məqam kimi yenə milli, ictimai və dövlət maraqlarının gözlənilməsi durur. Azərbaycan özünün milli maraqları əsasında müstəqil xarici siyasət yürüdüür və dünya miqyasında etibarlı tərəfdaş kimi tanınır.

Milli maraqların müdafiəsinə xidmət edən strategiya və taktikalar

Milli maraqların tədqiqi tək nəzəri əhəmiyyət kəsb etmir, həm də siyasi sistemlərin praktiki ehtiyacları ilə müəyyən edilir. Siyasi prosesin həyata keçirilməsi perspektivləri daha çox maraqların mövcud formaları ilə müəyyən edilir. Siyasi prosesin subyektlərinin maraqlarının üst-üstə düşməsi dövlət subyektlərinin maraqlarının inkişafı üçün prioritet vəzifə kimi çıxış edir.

Öz maraqlarını dərk etməmək hər bir cəmiyyəti münafişəyə və parçalanmaya sövq edir. Bu mənada ən vacib məsələlərdən biri milli maraqların, onların müdafiəsi üçün strategiya və taktikalardan müəyyən edilməsi, əsaslandırılmasıdır. Azərbaycan bunu uğurla edir. Son dövrlərdə cərəyan edən hadisələrə nəzər salmaqla bunu görmək olar. Məlumdur ki, Ermənistan və Qərbdəki havadarları 12-14 sentyabr tərribatlarını və Azərbaycanın əks-həmləsi ilə düşmənin zərərsizləşdirilməsi fonunda yaratdıqları süni ajiotaja istinad edərək, Praqa görüşündə Azərbaycanın mövqeyinə ciddi zərbə vurmağı planlaşdırır, hətta bunun üçün kifayət qədər münbit mühit də formalaşdırmışdılar. Ermənistan və Fransa Azərbaycanın fiaskosuna nail olmağa çalışırdılar. Amma prezident İlham Əliyev nəinki Praqadan məğlub ayrılmaq, əksinə, "Avropa siyasi birliyi"nin ilk Zirvə Toplantısını Bakı üçün zəfərə çevirdi. Hətta İrəvan öz havadarı Fransanın

gözü önündə Alma-Ata bəyanatının şərtlərinə uyğun olaraq Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıdığına rəsmən bəyan etməyə məcbur oldu. Bu, Qərb siyasi səhnəsinin açıq-aşkar fəthi, Azərbaycanın bölgədə status-kvo yaradan güc mərkəzi kimi bir daha rəsmən tanınması demək idi. Həm də milli, ictimai və dövlət maraqlarının uğurlu müdafiəsi bu fonda özünü qabarıq büruzə verdi. Bu maraqların daim etibarlı şəkildə təmini məqsədilə onların təzahür formalarının və mexanizmlərinin öyrənilməsi ölkəmizdə mütəmadi xarakter daşıyır. Dövlətçiliyin inkişafında mühüm amil kimi milli maraqların qorunması probleminin təhlili Azərbaycanın timsalında mütəmadi olaraq aparılır. Azərbaycanın inkişafının yeni reallıqlarını nəzərə almaqla milli maraqların mahiyyətini, qanun-

nauyğunluqlarını, xüsusiyyətlərini və təzahür formalarını cəmiyyətin bütün üzvlərinə çatdırmaq da prioritetdir. Bu, Azərbaycan dövlətçiliyinin möhkəmləndirilməsi və inkişafı üçün zəruri önəm kəsb edir. Artıq milli maraqların müdafiəsi prosesini dövlətçiliyin inkişafında müəyyən edici amil kimi göstərmək, onun əsas parametrlərini müəyyən etmək istiqamətində Azərbaycanda mühüm uğurlara imza atılması da diqqətdən yayınmır. Bu, yeni dünya nizamının formalaşması kontekstində ölkəmizin milli-dövlət maraqlarının beynəlxalq münasibətlər sistemindəki yeri və rolunu daha dəqiq müəyyən etməyə imkan verir.

Tahir TAĞIYEV

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyilə çap olunur.